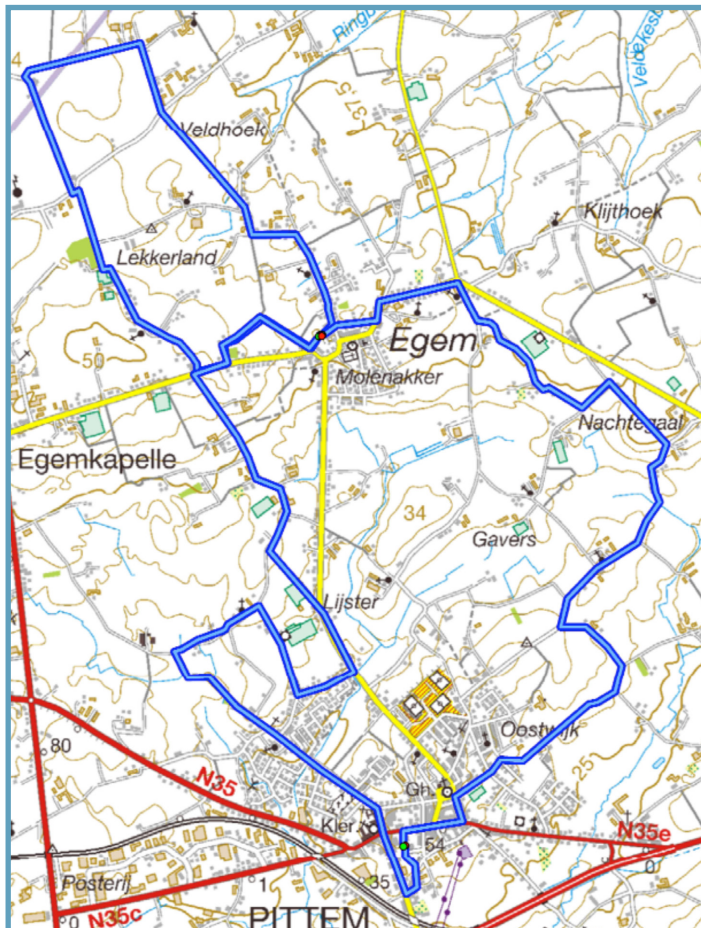

14 JUNI 2014

10de ZOMERWANDELING

CURIEUZENEUZEN PITTEM

Deze folder bevat commentaar bij de bezienswaardigheden langs het parcours van de **10de Curieuzeneuzen Zomerwandeling**. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan wetenswaardigheden uit de eerste en tweede wereldoorlog.

Onze wandeling begint aan **het Egemse buurthuis**. Stap door de **Marelstraat** naar de **Drogenbroodstraat** en ga dan naar rechts in de richting van het **Egemse dorpsplein**.

Egem is een landbouw- en woongemeente met ongeveer 1600 inwoners. De agrarische klemtoon ligt op de glastuinbouw en de varkensteelt. Er is beperkte nijverheid in Egemkapelle. De dorpsnaam wordt voor het eerst als "**Hedenghem**" vermeld in 1179. De naam is van Frankische oorsprong en betekent waarschijnlijk "woonplaats van de afstammelingen van Hado". Het huidige Egem behoorde tot de roede van Tielt dat op zijn beurt deel was van het graafschap Vlaanderen. Egem omvatte een viertal heerlijkheden waarvan de grootste de heerlijkheid Egem was die toebehoorde aan een kasteelheer, die achtereenvolgens lid was van het geslacht Grysperre, daarna del Rio y Ayala (16de tot 19de eeuw) en slotte van der Gracht d'Eeghem.

Op het dorpsplein bevindt zich recht tegenover de ingang van de kerk de vroegere herberg "**In d'Hespe**". Deze herberg dateert van voor 1830 en heeft een bont gekleurd uitzicht: rood-gekleide gevel op blauw geschilderde gecementeerde plint, witte schuiframen en groene deuren en luiken. Het café sloot de deuren in 1952 en heette toen "**Café Sport**".

Schuinover het café ziet u een burgerwoning met een zadeldak. Dit was het Egemse gemeentehuis van 1970 tot de fusie met Pittem. Boven de deur prijkte het wapenschild van de familie del Rio y Ayala met de inscriptie van het jaartal 1646. Een kopie van hun wapenschild bevindt zich aan de rechterkant van de ingang van de Egemse Sint Germanuskerk.

De eerste sporen van een kerk gewijd aan de heilige Germanus van Auxerre dateren uit de 10 eeuw. Tot de Franse revolutie viel de Egemse parochie onder het patronaat van de abdijs van Saint-Nicolas-des-Prés bij Doornik. De parochiekerk onderging talloze verbouwingen in de loop van de eeuwen. De huidige **Sint Germanuskerk** werd naast de toenmalige kerk gebouwd in de periode tussen 1866 en 1873 naar een ontwerp van architect Croquison. De oude kerk, die zich bevond waar nu de Egemse begraafplaats is, werd in 1870 afgebroken en de brokstukken werden in het Egemse dorpsplein verwerkt. Op 18 oktober 1918 werd de kerktoeren door terugtrekkende Duitsers gedynamiteerd. De Amerikaanse 37th Infantry Division 'Buckeye' bevond zich toen in Egem. De Sint Germanus kerk werd heropgebouwd in 1920-1923. De torenspits werd versterkt en volledig vernieuwd in 1950.

Wanneer u aankomt op het Egemse dorpsplein gaat u links de **Paardestraat** in. Volg deze weg tot u aan de viersprong met de **Wingensesteenweg**, de **Turkijensteinweg** en de **Baertstraat** komt. Ga vervolgens de Baertstraat in. U komt voorbij de achterkant van de vroegere herberg "Het Paardeke", nu is dit cafetaria "**De Peerdekens**". Ga naar links de **Oude Peerdenstraat** in.

Na een tijdje komt u voorbij de gemeentegrens tussen Egem en Pittem.

Pittem is een landbouw-, nijverheids- en woongemeente met ongeveer 5.100 inwoners. Naast het centrum bestaat de gemeente uit nog enkele kleinere en oudere woonkernen of gehuchten zoals De Krieke, Muizelare, Rijsselende, Kruiksalsijde en Turkeijen.

De oudste vermelding van de dorpsnaam "**Puthem**" is uit 1072. Puthem betekent woonplaats bij een put. Het grondgebied Pittem behoorde tot de twee heerlijkheden Pittem en Claerhout. Beide vallen onder de Roede van Tielt, dat deel was van het graafschap Vlaanderen. De oudst gekende heer van Pittem is Johannes de Puthem (1072). Het kasteel van Pittem bevond zich ten noorden van de huidige markt in de Eikeldreef. Uit oude gravures blijkt dat het kasteel een donjon had. Pittem leed sterk onder de pest- en dysenterie epidemieën en godsdienstoorlo-

gen in de 16de eeuw. De heren van Pittem vertrokken toen uit Pittem naar Brugge. Het kasteel van Pittem verviel tot een ruïne in de 17de eeuw. Naast de heerlijkheid Pittem was er ook de heerlijkheid Claerhout. De oudst bekende heer hier is Petrus van Claerhout (1159). Deze heerlijkheid had een eigen baljuw en schepenen. De herenhoeve Claerhout bevond zich in wat nu de Claerhoutdreef is. Vlak voor de Franse revolutie koopt de prins van Croy en Solre de heerlijkheid Claerhout en voegt zo de 2 heerlijkheden samen.

Op de T-splitsing met de **Braamstraat** en **Turkijensteinweg** gaat u een kort stukje naar links en vervolgens neemt u de veldwegel in de richting van de **Schuierskapellestraat**. In deze buurt werden prehistorische resten gevonden. Het grote aantal ervan doet vermoeden dat er in het mesolithicum (8000-4000 v. Chr.) een nederzetting moet geweest zijn. Deze omgeving wordt "**De Nachtegaal**" genoemd naar Café De Nachtegaal dat langs de Turkijensteinweg lag. Tijdens de 18daagse veldtocht in 1940 waren hier verschillende Belgische eenheden gelegerd (zie verder). In 1944 stortte hier ook een Amerikaans vliegtuig neer. Wellicht een Northrop P-51 Mustang van de 381st Fighter Squadron van de 363rd Fighter Group van het 9de Amerikaanse Luchtleger. De crash gebeurde op 11u50 op 24 mei 1944 en was te wijten aan een motorprobleem. De vliegenier was 1ste Luitenant Charles H. Smith. Hij werd krijgsgevangen genomen.

Volg de **Schuierskapellestraat** naar rechts tot u bij de splitsing met de **Landouwestraat** aankomt. De Landouwestraat volgt u tot u in de **Wielewaalstraat** aankomt. Aan de rechterkant (richting Tielt) ziet u een hoeve die nu volop gerestaureerd wordt. In die hoeve werd eertijds de overgrootmoeder van Guido Gezelle geboren.

Op het einde van de **Wielewaalstraat** neemt u naast de hoeve nummer 18, de vroegere "hoeve Danneels", de onlangs verharde voetweg. Dit is de vroegere "Sentier de l' Eglise de Pitthem à la ferme de Jacques Danneels". Aan de rechterkant ligt de verkaveling "ter Ooigem". U komt in **Tiengebodenstraat**, steek vervolgens de **Heidenskerkhofstraat** over. In de Heidenskerkhofstraat ontdekte pastoor Juliaan Claerhout in 1896 graven uit de Romeinse en Merovingische tijd. Ga doorheen de **Koffiestraat**, het vroegere "Cafféstraetjen", naar de **Pittemse markt**.

De **Onze Lieve Vrouwekerk** domineert het Pittemse marktplaatsplein. De achthoekige romaanse toren is als monument geklasseerd sinds 1937. De romaanse noordmuur aan het hoogaltaar is een interessante bezienswaardigheid.

De Onze-Lieve-Vrouwparochie te Pittem gaat terug tot de 9de eeuw. Vermoedelijk bestond een eerste bedehuis uit een houten zaalkerkje. Omstreeks 1100 werd een stenen kerk in romaanse stijl opgericht. Van dit romaanse bouwwerk zijn nu nog de vieringtoren en de noordmuur van het hoogkoor bewaard. In de 14de eeuw werden door de heren van Pittem aan de transeptarmen kapellen bijgebouwd, aan noordzijde toegewijd aan de Heilige Catharina (1330) en aan zuidzijde aan de Heilige Nicolaas (circa 1350-1360). In de loop van de 15de en 16de eeuw werd de kerk verbouwd tot een hallenkerk. Bij die verbouwingen werden de zijbeuken verbreed.

Pittem leed erg onder de godsdienstoorlogen die in de laatste decennia van de 16de eeuw de streek teisterden. Rond 1580 wordt het dorp en de kerk, verwoest. Deze werd in de eerste helft van de 17de eeuw hersteld onder leiding van de bekende Tieltse aannemer-bouwmeester Romeyn de Caigny. In de 18de eeuw onderging het kerkgebouw talloze opknappen. Ook in recente tijden werden nog herhaaldelijk restauratiewerkzaamheden aan de kerk uitgevoerd. Herstellingswerken aan de toren vonden onder meer plaats in 1934 en 1961. In 1952 werden zowel de toren als het schip opgeknapt. In 1958 werden schilderwerken uitgevoerd waarbij de

schilderingen in koor en schip, nog aanwezig in 1947, aan het oog onttrokken werden. In 2009 werd de kerktoeren voor het laatst gerestaureerd.

De Godelievekapelletjes rondom de kerk werden gerestaureerd in 1978 en werden in 2013 als Europees cultureel erfgoed erkend. Deze kapelletjes worden dit jaar gerenoveerd met subsidies van de Europese gemeenschap die het Leaderproject ter beschikking stelt. Rond 1640 werd een broederschap tot de verering van Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeën opgericht, met ommeegang rond de kerk. Na ontvangst van een reliek van de Heilige Godelieve van Gistel in 1676 ontstond een bloeiende Mariadevotie.

Recht tegenover de hoofdingang van de kerk te Pittem ziet u het huis "**Joseph Veys**", gebouwd in 1784 door Gregorius De Mûelenaere. Hier werd in 1793 zijn zoon graaf Felix-Armand de Mûelenaere geboren. Graaf de Mûelenaere was lid van het eerste Belgische nationaal congres (1830). Hij was de eerste gouverneur van West-Vlaanderen, Minister van Binnenlandse Zaken en ooit zelfs Belgisch premier (24 juli 1831-20 oktober 1832). Hij overleed te Pittem in zijn geboortehuis op 5 augustus 1862.

De bekendste Pittemnaar is ongetwijfeld Pater **Ferdinand Verbiest**. Hij werd geboren in Pittem op 9 oktober 1623. Hij studeerde aan de Jezuïetencolleges van Brugge en Kortrijk en volgde daarna filosofie en wiskunde in Leuven. In 1641 trad hij binnen bij de Jezuïeten in Mechelen. Hij haalde zijn doctoraat theologie in Sevilla in 1655. Hij vertrok naar Macao, dat toen nog een Portugese kolonie was in China. Hij was eerst werkzaam als missionaris. Hij won het vertrouwen van keizer K'ang-si en herwerkte voor hem de Chinese jaarkalender. Om deze kalender blijvend in orde te kunnen houden, bouwde Verbiest instrumenten voor het Observatorium van Peking. Hij leverde ook Westerse kanonnen om de vele opstanden die de kop opstaken te onderdrukken. Hiervoor werd hij door de keizer tot mandarijn verheven en benoemd tot voorzitter van het hof voor Wiskunde. Verbiest overleed ten gevolge van een val met zijn paard in 1687 te Peking. In 1910 werd het Verbiest comité gesticht. Het doel was een standbeeld voor Verbiest op te richten. Het monument werd gemaakt door de beeldhouwer graaf Jacques de Lalaing. Het standbeeld staat nu voor de OLV kerk. Tijdens de eerste wereldoorlog werd het bronzen standbeeld verborgen voor de Duitsers door het in te delven. We raden aan om de tentoonstelling in het Verbiestcentrum te bezoeken in het Pittemse gemeentehuis op de Markt. Dit museum is open 's zaterdags en wordt bemand door vrijwilligers.

Op de markt bevindt zich **Herberg De Kroon**. Dit is een gebouw met classicistische kenmerken dateert van het eind van de 18de eeuw. De herbergnaam wordt al vermeld in 1575. Tijdens de 19de eeuw in bezit van de brouwersfamilie Vermander.

Een ander café is **het Oud Gemeentehuis**. De naam verwijst naar de functie van gemeentehuis die de herberg tot 1957 uitoefende. De herberg wordt voor het eerst als "Schepenhuis" of "Wethuis" vermeld in 1625. Van het midden van de 18de tot het midden van de 19de eeuw was er een brouwerij aan verbonden, geleid door de familie Van Severen. Achter de herberg was lange tijd het Pittemse cachot gelegen.

In de 19de eeuw bestonden zeven brouwerijen te Pittem, waaronder die van brouwer Muyle uit de Tielstraat. De grootmoeder van de pas overleden conservator van het SMAK, Jan Hoet, was een dochter uit het brouwersgeslacht Muyle.

De Pittemse brouwerstraditie is vandaag de dag nog springlevend. De jonge Pittemnaar Thijs Maenhout richtte onlangs een brouwerij op. Het **Ferrebie** van Brouwerij Maenhout met een alcoholgehalte van 10% kan u proeven in Café Oud Gemeentehuis. Het biologische gebrouwen **Pater Verbiest bier** van De Proefbrouwerij kan u in Café De Kroon proeven. De blonde

variant heeft een alcoholgehalte van 6.5%, de bruine variant heeft een gehalte van 9%.

Egem laat zich op dit gebied ook niet onbetuigd. In 1898 telde Egem zomaar eventjes 39 cafés en waren er 2 brouwerijen.

Op de markt gaat u links naar de **Verbieststraat**. Aan café De Gilde gaat u naar rechts de **Tieltstraat** in, ga voorbij de **Kerkstraat** en de **Muylestraat**. Steek de Tieltstraat over aan het **Broeders Maristen plein**. Boven de Pittemse Bibliotheek bevindt zich de controlepost.

De controlepost is de vroegere studiezaal van het college van de Broeders Maristen. Door gebrek aan leerlingen sloot dit college de deuren in 1991. Het gebouw van de school werd in de jaren 1830 opgetrokken op initiatief van de Pittemse notabele Amerlinck en in 1844 door de Oostende dokter Filip Lansweert verbouwd. In 1853 kwam het 'kasteeltje' in bezit van de familie de Mûelenaere die het goed verkochten in 1895 aan de broeders Maristen die er een juvenaat inrichtten. In de controlepost ziet u nog een ingebouwd gebrandschilderd glas-inloodraam dat Champagnat, de stichter van de broeders Maristen, verbeeldt. Bestel een goed glas zodat u wat tijd hebt om het relaas van Pittem en Egem tijdens de 2de wereldoorlog te lezen.

De Leieslag vindt plaats tussen 23 mei en 28 mei 1940. Het Belgische Leger leverde toen zijn enige veldslag tijdens de 18daagse veldtocht. De Belgen vormden een buffer tussen de optrekkende Duitsers en het terugtrekkende Engelse expeditieleger. Het Engelse 16de Infantry Division bivakeerde bij het begin van de Leieslag in Egem. Het Duitse leger steekt de Leie over op 24 mei te Beveren-Leie richting Ooigem en Bavikhove. De Belgen houden goed stand in gemeentelijke kernen zoals Meulebeke. De Duitsers trekken er echter omheen. Rond de spoorlijn Tielt-Lichtervelde, de Brugsebaan in de buurt van het 't Veldt (Ardoie-Pittem) en tussen Tielt en Wingene zullen de laatste gevechten plaatsvinden. De Belgen verloren toen 3000 man, maar vrijwaarden zo wel de aftocht van het Engelse expeditieleger via Duinkerken. Het Duitse leger verloor meer manschappen dan de Belgen.

Te Pittem en Egem lagen vooral artillerie regimenten van het Belgische 7de korps. In het bijzonder het 1ste regiment Leger Artillerie (1LA) uit Morstel leverde vuursteen met hun zware kalibers. Het 1LA had stellingen op de Nachtegaal en de Krieke. De commandopost was op Rysselende. Vanuit Pittem beschoot het 1LA het Leiefront en Waregem. Het 1LA blijft op post te Pittem en geeft zich op 28 mei over. De Duitsers sturen het regiment naar Tielt, maar de bevelhebber van het 1LA Kolonel Desoil brengt de nacht door in de hoeve van de burgemeester van Egem en hij verhuist op 30 mei naar een boerderij aan de Turkeijensteenweg. Hier laat hij de volledige administratie van het 1LA verbranden.

Het 4LA is een reserve-eenheid zware artillerie uit Antwerpen onder bevel van kolonel Latait. Op 26 mei had het 4LA een commandopost aan kilometerpaal 1 op de weg tussen Pittem en Egem toen ze geëvacueerd werden van de Poelberg. Het 4LA geeft zich over in Zedelgem.

Het 16de Artillerie (16A) houdt de dag voor de overgave wanneer ze vanuit Ruiselede terugtrekken nog bivak op de Wingensesteenweg. 16A geeft zich over in Ruddervoorde.

Het 31ste Regiment Artillerie (31A) uit Etterbeek en het 33ste Regiment (33A) uit Mechelen zijn reservisteneenheden. Beide hadden kantonnementen in Pittem. Het 31A en 33A trekken bij het begin van de Leieslag per spoor vanuit het station van Pittem terug naar Adinkerke. Dit kwam omdat er onvoldoende passende munitie was maar ook om de weeropgeroepen kanoniers te kunnen opleiden in Frankrijk.

Nadat de Duitsers de Leie oversteken op 24 mei plooiën heel wat infanterie eenheden terug te

Pittem en Egem. Op 25 mei breekt het front te Tielt. De Ardeense jagers, de 3de Grenadiers en het 1LA houden de oprukkende Duitsers tegen in de buurt van Egem en Wingene. Bij de overgave had de 5de Belgische Infanteriedivisie haar commandopost in de Plattebeursstraat op de Egemse Klijthoek.

Na 25 mei 1940 moet er hier een onbeschrijflijke chaos geheerst hebben. Talloze eenheden waren er samengetroept. Vele eenheden gaven zich over in Pittem en Egem. In Pittem lagen toen de 3de Grenadiers, het 21ste Linie, het 2de Licht Regiment (Rijkswacht), het Bataljon Pontonniers, de 8ste Linie, de 3de, 5de en 6de Jagers te Voet, het 42ste Linie, de 6de Ardeense Jagers, het 1ste Luchtafweergeschut (DTCA) uit Sterrebeek en het wielrijderseskadron van de 1ste Lanciers. Te Egem lagen toen onder andere het 5de Ardeense Jagers, het 31ste Genie en 2de Jagers te Voet.

Op 26 mei 1940 ligt Pittem onder een hevig Duits artillerievuur. Bijzonder tragisch is het lot van de familie Billiet uit Pittem. De zonen André en Roger komen om op 10 mei, de vader Maurice tijdens de beschieting op 26 mei.

Pittem speelt een ook rol tijdens de capitulatie. Koning Leopold III stuurt op maandag 27 mei generaal-majoor Derousseaux en kapitein-commandant Liagre (tolk) met een wapenstilstandsvoorstel naar de Duitsers. Dit is niet naar de wens van de Engelsen en de Belgische regering Pierlot. Te Egem steken de onderhandelaars de linies die bezet worden door de 5° Ardeense Jagers over met een wagen van het 1ste Luchtafweergeschut. De wagen wordt beschoten door de 30ste Infanterie Divisie van het IX Duitse Legerkorps. Met een Duits soldaat aan het stuur van hun auto worden de onderhandelaars geblinddoekt naar Pittem gebracht tot bij generaal Kurt von Briesen. Hij was daar toevallig op inspectie. Vandaar gaan de onderhandelaars naar een "groot wit huis" in Pittem en dan naar de hoeve Vandevijvere in de Pittemstraat in Meulebeke waar ze overgeleverd worden aan een "wijn drinkende" adjudant Moeller. Hij stuurt hen naar Ingelmunster bij generaal von Kortzfleisch, de bevelhebber van het XI Duitse Legerkorps. Uiteindelijk komen ze op het hoofdkwartier van generaal Walter von Reichenau. Na een telefonisch gesprek met Hitler in Berlijn, eisen de Duitsers de onvoorwaardelijke overgave.

Pittem wordt op 7 september 1944 bevrijd door het 8th Polish Rifle Batalion en de 1ste Poolse Pantserdivisie, die hoorde bij de 4th Canadian Armoured Division.

Pittem heeft 2 oorlogsmonumenten. Het monument in de kerk van Pittem, werd opgericht na de Eerste Wereldoorlog. Na de Tweede Wereldoorlog werden de namen van burgerlijke slachtoffers, politieke gevangenen en één opgeëiste arbeider die stierven tijdens WOII er aan toegevoegd. Er bevindt zich ook een gedenkplaat voor de militaire en burgerlijke slachtoffers in de Egemse Sint Germanus kerk.

Op het kerkhof in de Koolskampstraat bevindt zich een herdenkingskruis. Dit oorlogsmonument werd opgericht ter nagedachtenis van de burgerlijke en militaire doden uit de beide wereldoorlogen.

Hoogtijd om weer op pad te gaan. Ga **door het Park Broeders Maristen** naar de trapjes die naar **de Fonteinestraat** leiden.

De Fonteinestraat dankt haar naam aan de nu verdwenen hoeve 't Fonteyne. Naast het huidige IVIO containerpark, bevindt zich hoeve "Ter Semmerzake" bestaande uit voornamelijk 19de-eeuwse hoevegebouwen. De hoeve werd voor het eerst vermeld in 1502. In het renteboek van Pittem van 1622 staat de hoeve afgebeeld als een omwalde hoeve met opper- en

neerhof. Rechts ziet u een cichorei ast. Op de terreinen van de hoeve heeft de Pittemse hondclub "Sint Elooi" een trainingsweide. Deze hondentrainingsschool werd gesticht in 1952 en telt talloze internationale kampioenen, onder andere in de Agility discipline. Loop gerust langs om een training bij te wonen.

In de Fonteinestraat gaat u naar rechts tot aan de **Meulebekastraat**. Ga naar rechts tot u terug bij de **Tieltstraat** komt. Vlak voor het kruispunt ziet u aan de rechterkant de knopenfabriek Excelsior. Stop even om het majestueuze opschrift op het fronton te bekijken van dit gebouw uit 1938.

Steek de Tieltstraat over naar de **Koolskampstraat**. U komt voorbij de Pittemse Gesubsidiëerde Vrije Basisschool en daarna voorbij het Pittemse kerkhof dat ingewijd werd in 1807. De Pittemse Heemkundige kring ijvert voor het behouden van de herdenkingskruisen voor de burgerslachtoffers uit de tweede wereldoorlog, in het bijzonder de familie Billiet.

Dit jaar onthult de heemkundige kring er ook een herdenkingsplaat voor de Amerikaanse vliegeniers Talbot en Robinson. Op 14 oktober 1918 voerde de Amerikaanse onderluitenant Talbot een aanval uit op een munitiedepot te Pittem. Zijn De Havilland (DH4) bommenwerper werd aangevallen door een dozijn Duitse verkenningstoestellen. In het gevecht sneuvelde zijn machinegeweer schutter sergeant Robert Robinson. Talbot en Robinson vernietigden echter twee Duitse toestellen. Talbot verongelukte op 25 oktober 1918 bij het opstijgen voor een testvlucht van het vliegveld van La Fresne in de buurt van Calais.

Daarna komt u voorbij het in 2013 afgewerkte **Breemeersch bufferbekken**. Het bufferbekken kwam na de overstroming van de Koolskampstraat in 2006. Het bestaat uit vijf met elkaar verbonden reservoirs. De uitgegraven grond werd gebruikt om een dijk rondom het bekken op te trekken. Er ligt ook een Finse loop piste van 1.2 kilometer. Aan de Koolskampstraat ziet u het overloopsluis.

U komt voorbij het woon- en zorgcentrum **Sint Remigius**. In 1841 wordt onder impuls van pastoor De Wilde een ouderlingengesticht opgericht. In 1846 wordt in dat gebouw met een weefschool gestart. Later wordt dit een modelwerkhuis. Tijdens de eerste wereldoorlog wordt het ouderlingengesticht ontruimd en dient het als bivak voor de Duitse soldaten. In 1954-1956 wordt niet ver van het oude rusthuis een nieuw rusthuis gebouwd. In 2007 wordt het rusthuis omgebouwd tot een woon- en zorgcentrum (WZC) en worden er serviceflats en een sociaal huis opgetrokken.

Voorbij het WZC gaat u de **Kapelleweg** in. In het verlengde ervan volgt u door de velden de **kerkweg** tot aan de **Hoogrokerstraat**. Ga naar rechts en volg de pijlen op de **Egemse Binnenweg**. U komt voorbij café "De Eiken Zulle". Ga rechts en volg de Egemse Binnenweg tot aan de **Egemstraat**. Ga een eind richting Egem. Wees voorzichtig en houdt op het fietspad goed links. Sla na 200 meter links af, terug naar de Egemse Binnenweg. U komt voorbij een vlasroterij uit de periode tussen de wereldoorlogen met een gevelkapel dat een beeld van Sint-Antonius met Kind bevat. De rootketels zijn bewaard gebleven.

Na een eind doorstappen, komt u aan het begin van **Egemkapelle** en de **Kolonel Naessensstraat**.

De naam Egemkapelle verwijst naar een nu verdwenen kapel gebouwd in de buurt van de Brugsesteenweg door Gabriël del Rio in 1657. In 1570 liet Ridder van Gysperre in Egemkapelle een kasteel in renaissancestijl optrekken. Egemkapelle was toen bijna volledig bebost. In 1827 wordt het kasteel gesloopt en vervangen door een nieuw kasteel in laat-classicistische

stijl door Idesbald van der Gracht d'Eeghem. Hij legt een kasteelpark en een majestueuze beukendreef aan. De laatste kasteel eigenaar was graaf Fernand Amedée de Beaufort. Hij rooide bomen van de kasteeldreef en van de bossen aan het begin van de 20ste eeuw. Het kasteel werd ernstig beschadigd in de eerste wereldoorlog. In 1920 wordt het volledig gesloopt.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd op de gronden van het kasteel een Duits vliegveld met barakken aangelegd. De 45ste en 238ste vliegerartillerieverkenningseenheid (FA) en de 11de, 12de en 13de escorte-eenheid (SchuSta) van de Luchtstrijdkrachten van het Duitse Keizerrijk waren er gelegerd. In 1939 dient het als een Belgisch militair vliegveld en op 10 mei 1940 bombarderen de Duitsers het. Het 77ste duikbommenwerper eskader van de Luftwaffe (L/StG 77) gebruikte Egem daarna een tijdje als uitvalsbasis voor Stuka's. De geallieerden bombardeerden zowel in 1918 en 1942 Egemkapelle. De Belgische luchtmacht hield nog een tijdje basis te Egem. In 1947 werd er nog een vliegshow gehouden. Van dit vliegveld en van het kasteel resten er nu niets meer, behalve de hoekstenen die het begin van de kasteeldreef aanduiden (te vinden in de Kasteeldreef).

Steek over en volg **de kolonel Naessenslaan** een stukje tot u naar links het geasfalteerde pad in kan slaan dat u door de velden naar terug bij **het Buurthuis** brengt.

Kolonel Victor Naessens werd in Egem geboren. In 1914 was hij bevelhebber van het fort van Loncin. Het fort Loncin bij Luik was toen het enige Belgische fort dat niet capituleerde. Loncin werd in augustus 1914 gedurende 3 dagen zwaar beschoten. 350 Belgische soldaten kwamen om na een voltreffer op het kruitmagazijn. Hun lichamen liggen vandaag nog steeds onder het puin. Een gedenksteen voor kolonel Naessens bevindt zich op het Egems dorpsplein.

Ga vanuit het Buurthuis via de **Marelstraat** terug naar de **Drogenbroodstraat**. Aan de splitsing met de **Grote Veldweg** neemt u de richting Grote Veldweg. Volg de pijlen, de Grote Veldweg maakt een lus. U komt voorbij de VRT televisie zendmast. De zendmast is 305 meter hoog. Het is de hoogste constructie in België. Hij werd in 1973 gebouwd. De mast draagt de antennes voor de tv-uitzendingen van de VRT enkel nog DVB-T digitaal, de radio-uitzendingen van de VRT en de uitzendingen van een aantal andere niet-VRT-radiozenders. Daarna volgt u de **Vliegveldweg**. U komt terug op de **Kolonel Naessensstraat**, ga naar links en zo terug naar het **Buurthuis**.

Geraadpleegde bronnen:

www.pittem.be • inventaris.onroerenderfgoed.be • 18daagseveldtocht.wikispaces.com

Speciale dank aan de Pittemse Heemkundige Kring